

DELAVEC

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Gradišče št. 2.

GLASILO ZDRUŽENE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 2.—, mesečno Din 4.—, celoletno Din 48.— Za glavnice izvod po 1.— Din.

Oglasi po ceniku.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije so poštne proste.

Izobrazba delavstva.

Proletariat je poklican, da zgradi novo, pravičnejšo, višjo socialistično družbo. Razred, ki ima tako vzvišen cilj pred seboj, mora biti predvsem izobražen in vzgojen boljše kakor tisti, ki danes vladajo.

Zato mora biti izobraževalno delo prva naloga vsake delavske organizacije.

Proletariat se mora izobraževati v splošnih vedah in še posebej v socializmu. V socializmu ga morajo vzgajati njegove socialistične organizacije.

Delavska zbornica kot zastopnica vsega delavstva pa mora podpirati delo teh organizacij. Delavska zbornica to nalogo tudi vzorno vrši s svojim prosvetnim odsekom, katerega tajnik je s. Stukelj.

Prosvetni odsek je za letos organiziral celo vrsto predavanj in tečajev po celi Sloveniji: v Ljubljani, Trbovljah, Celju, Mariboru, Jesenicah, Črni, Trzinu, Prevaljah, Kranju itd. Razdelil bo tudi društvene podpore. Razen tega nudi delavskim strokovnim organizacijam brezplačno skioptične aparate in skioptične slike, ki so stale nad 80.000 Din, vsota, ki jo posamezna organizacija ne zmore. Zato naj organizacije pravilno cenijo to veliko podporo in naj se je tudi poslužijo. Za letos so pripravljena sledeča skioptična predavanja prosvetnega odseka Delavske zbornice:

Zgodovina: 1.—2. Velika francoska revolucija (treba imeti dve predavanji), število slik 102, predavanje traja 3 ure, tekst gotov; 3.—4. Dunajska revolucija l. 1848 in Slovenci (treba imeti 2 predavanji), 102 slike, predavanje traja 3 ure, tekst gotov; 5. Stari Rim (Forum Romanum), 39 slik, predav. traja 1 uro, tekst gotov; 6. Stari Rim (Palatin), 39 slik, traja 1 uro, tekst gotov; 7. Odkritje Amerike, 22 slik, pol ure, tekst gotov.

Zemljepisje: 8. Amerika in Slovenci, 68 slik, traja 1 uro, tekst bo gotov septembra; 9. Švica, I. del, 24 slik, tričetrt ure, tekst gotov; 10. Švica, II. del, 24 slik, tričetrt ure, tekst gotov; 11. Švica, III. del, 24 slik, tričetrt ure, tekst gotov; 12. Švica, IV. del, 24 slik, tričetrt ure, tekst gotov; 13. Kitajska, 67 slik, predavanje traja 1 uro, tekst gotov.

Tehnika: 14. Oceanski parnik, 67 slik, 1 uro, tekst gotov; 15. Racionalizacija dela in delavstvo, 48 slik, 1 uro, tekst gotov; 16. Petrolej, 50 slik, 1 uro, tekst bo gotov septembra; 17. Podmorski čoln in podmorska vojna, 24 slik, tričetrt ure, tekst bo gotov septembra; 18. Produkcija premoga v Sloveniji in položaj rudarjev, 57 slik, 1 in pol ure, tekst bo gotov septembra.

Socialna in občinska politika: 19.—20. Novi Dunaj (treba imeti dve predavanji), 111 slik, 3 ure, tekst gotov; 21. Socialno skrbstvo za mater in otroka, 60 slik, 1 uro, tekst bo gotov novembra.

Vojna: 22. Strahote svetovne vojne, čez 100 slik, tekst se izdeluje.

Zdravstvo: 23. Spolno vprašanje mladine, 50 slik, 1 in pol ure, tekst bo gotov novembra.

Mladinska predavanja (pravljice): 24. Don Kišot, 24 slik, traja tričetrt ure, tekst gotov; 25. Snegulčica, 24 slik, traja tričetrt ure, tekst gotov; 26. Repoštev, 18 slik, traja pol ure, tekst gotov; 27. Gulliverjeva potovanja, 31 slik, tričetrt ure, tekst bo gotov oktobra.

Navodila za izposojanje skioptičnih predavanj prosv. odseka Del. zbor.

1. Stroški. Prosvetni odsek Del. zbornice izposoja predavanja delav. organizacijam brezplačno. Naročnik plača le prevozne stroške.

2. Naročila. Vsaka organizacija naj naroči predavanje vsaj 14 dni prej in naj navede za rezervo vedno vsaj še eno predavanje, ki ga dobi, ako bi prvo ne bilo na razpolago. Kajti zanimanje za skioptična predavanja je po vseh krajih tako živo, da vedno ne bo na razpolago vsako zaželeno predavanje.

3. Rok izposoje. Rok za izposojanje predavanja znaša največ štiri dni, všteti transport. Zato je treba pri naročilu resnično in točno navesti dan in kraj predavanja. Po izvršenem predavanju je treba slike in tekst takoj odposlati, bodisi na prosvetni odsek Del. zbornice, ali pa na drug naslov, ki ga bo prosvetni odsek že pri dostavi navedel. Kajti često se bo zgodilo tako, da bo organizacija v drugem kraju takoj potrebovala isto predavanje. Zato odpošiljajte hitro in točno na dani naslov, da s tem ena organizacija ne škoduje organizaciji v drugem kraju.

4. Pošiljanje. Ker so slike iz stekla, je najbolje predavanje si izposoditi in vrniti osebno (potom železničarja, kurirja itd.). Če pa to ne gre, je treba predavanje odposlati ekspresno po železnici z označbo na pošiljki: **Steklo!** — Ako je kaka organizacija v takem kraju, kjer ni železniške postaje, naj navede pač njej najbližjo železniško postajo!

5. Kazen. Ako bi kaka organizacija ponovno kršila te določbe, ji sploh ne bomo več izposojali nobenih predavanj.

6. Poškodbe. Vsako poškodbo plača naročnik sam.

7. Razna navodila. V Mariboru, Celju, Trbovljah, Prevaljah, Črni in Trzinu se bodo vršila skupna predavanja. Po drugih krajih bodo razne organizacije prirejale ločena predavanja. Onim krajem, ki bodo imeli skupna predavanja, nasvetujemo, da si izdelajo vrstni razpored predavanj za celo zimo naprej, da prosvetni odsek za dotične dneve zaželeno predavanja rezervira. Vsi drugi kraji naj pa upoštevajo 2. točko teh navodil.

Naslov za naročila je: **Prosvetni odsek Delavske zbornice, Ljubljana, Gradišče 2, (Telef. št. 2512).**

Naš nasvet. Našim organizacijam priporočamo posebej predavanja: Novi Dunaj, francoska revolucija, racionalizacija dela, strahote vojne, produkcija premoga v Sloveniji, socialno skrbstvo, avstrijska revolucija, Kitajska.

Zima je pred durmi. Sodrugi, na delo za izobrazbo delavstva!

imela časa in denarja, da bi spravila deložirane najemnike za šentpeterskim farovžem pod streho. Bil pa je čas in denar za prevažanje spomenika sv. Trojice izpred kavarnе »Evropa« pred nunsko cerkvijo . . .

Volitve naj odločijo, ali naj se v bodoče še tako dela, ali pa naj se skrbí za zidavo vzornih stanovanjskih hiš, za zdravstvo in socialno oskrbo večine mestnega prebivalstva.

Ako bodo delavci volili delavsko, ako najemniki ne bodo glasovali za stranke hišnih gospodarjev, bo bodoči občinski svet skrbel za interese ljudi, ki žive od dela svojih rok in svoje glave. Kajti **pravilni industrijskih proletarcev-volilcev v Ljubljani je okrog pet tisoč!** — Z uradniki in raztresenimi delavci skupaj je proletarskih volilcev v Ljubljani

devet tisoč od 15.000 volilcev.

Ignacij Mihevc:

Gospodarsko zrcalo.

Gospodarsko ravnotežje v Evropi se bo težko doseglo brez energičnega nastopa organiziranega proletariata. Internacionalni kapitalizem sicer prav dobro ve, da je moč proletariata velika, ve pa tudi, da le združenega proletariata moč je nevarna ter se prav nič ne ozira nanjo, dokler je razcepljena in zaradi tega slabotna.

Ko je v Parizu zboroval minule dni kongres strokovnih organizacij celega sveta, je na ta barometer delavske moči svetovni kapitalizem mnogo bolj pazno gledal, žal, kakor delavstvo samo. Dokaz temu je, da je ob minulem zasedanju gospodarskega kongresa v Ženevi izjavil ameriški zastopnik naslednje:

»Gospodje, ne smete pozabiti, da je v ženevskem internacionalnem delav. uradu zastopanih 56 držav. Seveda niso zastopane Sev. Amerika, Albanija, Mehika, Turčija, Egipt in Sovj. Rusija. Vendar pa ima urad stike tudi s temi državami.«

Te besede ameriškega zastopnika evropskega kapitala so migljaj newyorškim kapitalistom, da naj postanejo bolj oprezni s posojili za Evropo!

Amerika ima že sedaj naloženih 14 milijard dolarjev posojila, za katere dobiva samo na obrestih letno 112 milijard dolarjev. To je ogromen znesek, ki se steka v blagajne ameriških velekapitalistov. To je globoka rana na gospodarskem telesu Evrope, katere bolečine občuti najbolj evropski proletariat. Investicije ameriškega kapitala so se nanašale doslej večinoma na industrijo, rudnike in petrolej. Zadnje dni pa poroča časopisje finančnikov, da hoče ameriški kapital placirati svoj denar v Evropi tudi v zgradbo stanovanj.

Newyorška finančna tvrdka Chapman Co. bi rada gradila stanovanjske »kasarne« v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Gradbena tvrdka Chapman Co. stavlja naslednje pogoje: Zemljišče naj bi občine dale v ta namen brezplačno. Hiše, ki bi jih tvrdka gradila, bi bile last občine, ampak 28 let bi gradbena tvrdka pobirala najemnino, in sicer naj bi bila najemnina 20 odstotkov višja kot običajna najemnina v teh mestih. V Zagrebu n. pr. bi družba zgradila 1000 hiš s 15.000 stanovanji. Vsekakor računa ameriški kapitalizem pri tem na eksploatacijo nižjega sloja, predvsem pa proletariata!

Teh 9000 volilcev zabavlja čez režim v državi. V nedeljo, 11. septembra bodo menda glasovali za stranke, ki ta režim vzdržujejo . . .

Teh 9000 volilcev zabavlja čez režim na ljubljanskem magistratu. Ali bodo pri občinskih volitvah v nespameti zopet podprli ta režim ali bodo postavili drugega?

Stanovanjski najemniki, premislite sedaj, dokler je čas. Če boste glasovali za one, ki vas mislijo na zimo metati na cesto, se potem ne pritožujte, ker ste sami to hoteli.

Za občinske volitve so strokovne organizacije zelo zainteresirane. Na delavski listi tvorijo ravno zato večino strokovni zaupniki, ki kličejo vsem proletarskim volilcem:

Nobene kroglice klerikalcem, demokratom, radikalom — strankam hišnih gospodarjev!

Proletarsko Ljubljano naj upravlja delavski občinski svet!

Občinske volitve v Ljubljani.

Po dolgih letih demokratarstva in klerikalnega komisarjenja na ljubljanskem magistratu so vendar enkrat razpisane občinske volitve. Prebivalci naj si izvolijo občinski svet, ki odgovarja njihovim interesom. Vsak moški državljani z 21. letom starosti ima pravico odločati.

Vsi ljubljanski prebivalci nimajo enakih interesov. Banke, bogati hišni posestniki itd. imajo popolnoma drug interes kakor stanovanjski najemniki, delavci, uradniki in mali obrtniki.

Današnji klerikalni in prejšnji demokratski gerentski svet ništa

Pobrigati se bo treba, da se osnujejo nove industrije. Zlasti je pri nas potrebno, da se lesna industrija modernizira, to je, da se začne misliti vsaj na izdelavo polfabrikatov, ki naj bi se šele izvažali! O tem vprašanju se je že mnogo pisalo, vendar pa merodajni krogi niso pokazali dovolj interesa za stvar. Najmanj smisla za vse to so pa imele dosedanje vlade pri nas. Niti to jih ni vzbudilo, da bi se

Prava naša domača Kolinska cikorija

Vamjamči
pristnost in jakost!

na tak način zvišali tudi državni dohodki in bi se izboljšala trgovinska bilanca. Obenem pa bi se močno omilila brezposelnost. Seveda je predpogoj za razvoj take industrije nujna zgradba železniške zveze Slovenije z morjem.

Čitali smo v časopisju, da je gradba železniške zveze Slovenije z morjem že gotova stvar. Šlo je pravzaprav samo še za to, katera projekcija naj pride za gradbo v poštev. Musilova je padla že a priori v vodo; ostali sta še dve, in sicer Klodičeva in Župnekova, o katerima bi se bilo odločiti. Kakor pa vse kaže, je tudi Klodičev načrt že napol izločen iz gradbenega programa. Ostaja potemtakem le še načrt g. Župneka. Govorimo o tej trasi le radi tega, ker je ta za Slovenijo vitalnega pomena. Železnica, ki bi tekla po Župnekovi trasi, bi se dotikala ogromnega gozdovja, v katerem še ni pela sekira. V teh gozdovih bi se lahko zaposlilo do 50.000 lesnih delavcev, ki bi spravili les po železnici v denar, dočim segnje sedaj v teh gozdovih vsako leto za 500 milijonov dinarjev lesa, ker se ga ne more nikamor izvažati. Nasprotno pa hodi iz kočevskih vasi vsako leto v hrvaške šume tisoče ljudi za kruhom!

V naši državi pa grade železnice ravnotako kakor v pokojni Avstriji.

Koristno delo Delavske zbornice.

Izjava marksističnega kluba v Del. zbornici.

Marksistični klub Del. zbornice za Slovenijo, ki je imel v pondeljek, dne 29. avgusta t. l. pod vodstvom predsednika Strokovne komisije sejo svojih v Ljubljani stanujočih članov, je po zaslišanju referatov o tekočem delovanju zbornice sklenil naslednjo izjavo:

1. Klub ugotavlja, da se tekoče delo uprave zbornice vrši povsem v duhu programa in zahtev strokovno organiziranega delavstva.

2. Načrt za organizacijo brezposelnih podpor in delavskih kuhinj je v načelu odobren.

3. Z zadoščenjem sprejema na znanje, da so ogromne težkoče za zidavo zborničnega poslopja premagane in da zidava lepo napreduje. Pri tej priliki izreka klub svoje priznanje in zahvalo vsem svojim zastopnikom, ki so pripomogli, da je do zidave stavbe sploh že prišlo in

da bo obseg stavbe res odgovarjal praktičnim in reprezentančnim potrebam Delavske zbornice in priključenih organizacij.

4. Klub je obravnaval tudi napade nekaterega časopisja na posamezne funkcionarje zbornice, zlasti na s. Uratnika in Štuklja. Z vso energijo obsoja klub tendence tega časopisja, ki hoče prikazati službo v Delavski zbornici kot nekaj nemoralnega. Ta služba je služba proletariatu in njegovi borbi, zato jo smatra organizirani proletariat vsega sveta za častno. Temu nazoru se pridružujemo tudi mi.

5. Posebej še ugotavljamo, da izhajajo vsi ti napadi baš od ljudi, o katerih se ne ve, komu služijo, od kje dobivajo nagrado oziroma plačo za blatenje proletarski stvari vdanih ljudi, niti se ne ve za višino nagrade, katero dobivajo.

6. Ugotavljamo, da so vsi napadi bodisi po vsem izmišljene laži, ali so pa nekatera dejstva namenoma zavita, da se vidi iz njih slab namen, čeravno so bila izvršena v najboljši nameri in v absolutno korist proletariata.

7. Na splošno ugotavljamo, da je bilo delovanje funkcionarjev Delav. zbornice in posebej še tajnika sođr. Uratnika vedno prežeto z iskreno

Tako je gospodarsko zrcalo!

Kje in kako bodo tekle železnice, o tem hočejo odločevati — naši strahotgi, gospodje generali, in ravno pri gradbi te železnice hoče general Milosavljevič, sedanji železniški minister, igrati prvo violino. Kaj nje- ga briga gospodarstvo v državi, posebno pa še v Sloveniji in sploh pa Kočevarji; glavno je, da drži v šahu svoje železničarje in ustreza svojim kolegom generalom.

No, mi smo tu drugega mnenja! Radovedni smo le, kaj bosta k temu rekli ljubljanska in mariborska oblastna skupščina?

Jugoslovanska vlada je v Ameriki iskala posojilo in že se je poročalo, da je takozvano 30milijonsko dolarsko posojilo perfektno, in da se bo s to vsoto gradila tudi železnica, ki spoji Slovenijo z morjem. To posojilo pa je baje padlo v vodo radi tega, ker so se oglasili francoski in švicarski upniki za predvojna posojila prejšnje Srbije, in sicer zahtevajo povračilo v zlati valuti, v kakršni so ga Srbiji dali. Značilno pri tem pa je to: Naša sedanja vlada jim ponuja vračilo v sedanji dinarski valuti. Švicarji bi se s tem tudi strinjali, dočim se naši francoski prijatelji ne strinjajo, temveč zahtevajo povračilo v zlati valuti.

Naj bo kakor že, vemo pa eno, in to je, da bi se za zgradbo te železnice dobilo posojilo iz Nizozemske po 3 in pol odstot., dočim bi morali za ameriško posojilo plačevati 7odstotne obresti.

Kakor že uvodoma povedano, je nujno potrebno, da poseže v državno gospodarstvo kar najodločnejše organizirani proletariat!

Kongres ugotavlja, da je delavsko gibanje odločilni činitelj v boju za mir, najvažnejši element zblizanja narodov. Le delavsko gibanje je vtelesena sila, ki je poklicana, da za vedno uniči vojne načrte vladajočih.

Zato pozivlja kongres vse nasprotnike vojne in prijatelje solidarnosti narodov, da pospešujejo in podpirajo akcije, ki jih vodijo delavske organizacije proti nacionalističnemu hujskaštvu.

Kongres izjavlja, da so še danes polnoveljavna načela, ki jih je proglasil dunajski kongres za boj proti vojni — med temi zlasti proglasitev generalne stavke.

Kongres kliče v spomin, da je dolžnost Mednarodne strokovne zveze, da razvije najživahnejšo mirovno propagando. Kongres še posebej pozivlja matere in mladinske vzgojitelje, da vzgajajo doraščajočo generacijo v duhu miru med narodi, človečanstva in bratstva.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Ni moj namen opisovati konkurenčno zmožnost avstrijske industrije. Mislim pa, da jo z našo industrijo ne bomo prekosili nikdar, ker nemški podjetniki ne grade rentabilnosti svojih podjetij izključno le na nizkih plačah in umetnem podaljševanju delovnega časa kakor naši, ampak se poslužujejo vseh najnovejših strojev in pripomočkov v svrhu moderne tehnične in mehanične izpopolnitve svojih obratov.

Bogato razvita industrija je logično ustvarila tudi številno industrijsko delavstvo in ker pojmuje nemško-avstrijski delavec svoje poslanstvo v kapitalistični družbi drugače kakor ga pojmuje delavstvo v Jugoslaviji, je njegov pokret tako velik, silen, jak in moderen, da av-

6. Ugotavljamo, da so vsi napadi bodisi po vsem izmišljene laži, ali so pa nekatera dejstva namenoma zavita, da se vidi iz njih slab namen, čeravno so bila izvršena v najboljši nameri in v absolutno korist proletariata.

7. Na splošno ugotavljamo, da je bilo delovanje funkcionarjev Delav. zbornice in posebej še tajnika sođr. Uratnika vedno prežeto z iskreno

Na članek v »Delavcu« od 10. 8., »Kaj nas tepe?«, odgovarjam sledeče:

Na članek v »Delavcu« od 10. 8., »Kaj nas tepe?«, odgovarjam sledeče:

Na članek v »Delavcu« od 10. 8., »Kaj nas tepe?«, odgovarjam sledeče:

Na članek v »Delavcu« od 10. 8., »Kaj nas tepe?«, odgovarjam sledeče:

Boj proti vojni in militarizmu.

(Sklep kongresa strokovne internacionale.)

Kongres kliče v spomin, da je dolžnost Mednarodne strokovne zveze, da razvije najživahnejšo mirovno propagando. Kongres še posebej pozivlja matere in mladinske vzgojitelje, da vzgajajo doraščajočo generacijo v duhu miru med narodi, človečanstva in bratstva.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

Kongres spominja na to, da mirovne pogodbe, ki so razorožile posamezne države, obvezujejo tudi druge vlade, da se začno razoroževati. V tem duhu poziva kongres deželne centrale, da ukrenejo vse potrebne korake v svojih državah.

željo, kar najbolje služi velikim proletarski stvari.

Zato odklanja klub vse take napade, jih proglašja za lažnjive in odklanja napadalcem moralno kvalifikacijo, da bi sploh mogli izrekati kakršnokoli sodbo o delovanju zbornice in njenih funkcionarjih.

8. Klub pooblašča svojega načelnika, da to izjavo publicira.

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Kaj nas tepe?

Dobri in pošteni dohodki

vsakomur in povsod na razpolago:

Brezplačna pojasnila:

FRAN KOS, LJUBLJANA,
Židovska ulica 5

Domači pregled.

Knjižnica Prosv. odseka Del. zbor.

V mesecu avgustu zaznamuje knjižnica Prosvetnega odseka Del. zbornice v Ljubljani zopet lep napredek napram prejšnjim mesecem. Knjižnico je obiskalo 492 članov in si izposodilo 842 knjig, od teh 535 slovenskih, 257 nemških, 48 srbohrvatskih, ali 741 leposlovnih in 101 znanstveno knjigo. Denarnih dohodkov je bilo 1180 Din.

Ta mesec izide tiskan seznam knjig po jako nizki ceni. Vsakdo naj si ga kupi, da doma pregleda knjige in si zabeleži številke onih knjig, ki jih želi čitati.

Delavci in privatni nameščenci, obiskujte svojo knjižnico in čitalnico!
Smrtna nesreča ključavničarskega vajuca.

V Ljubljani zida mestna občina na Ahacjevi cesti veliko stanovanjsko hišo. Sedaj se montirajo nadsvetlobna okna na stopnišču; pri tem delu je bil zaposlen pretekli teden (19. avgusta) tudi 15letni ključavničarski vajenec pri mojstru Martinčiču, Alojziju Marinko. Zaposlena sta pri tem delu še dva pomočnika imenovanega podjetja. Okrog 15. ure so podirali oder pri enem oknu in ga postavljali pri naslednjem oknu. Manjkala je le še zadnja deska, ki bi jo moral odstraniti. Vajenec je desko prijel. Deska pa je bila pretežka, se je prevrgla in vsled svoje teže potegnila za seboj vajuca in ga pahnila v 25 m globoko klet, kjer je padel na betonirana tla. Padec je seveda smrtono nevarno poškodoval vajuca in med vožnjo v bolnico je poškodbam podlegel.

Na tem mestu moramo seveda ugotoviti žalostno dejstvo, da se oblasti pri takih prilikah ne zanimajo za nesreče niti toliko, kolikor je njihova dolžnost. Javnost je bila sicer informirana, da se je vršila obdukcija vajučevega trupla. Toda za javnost je kaj postranskega pomena, kaj se je s to obdukcijo doseglo, ker mrtvega trupla k življenju ni mogoče obuditi. Za javnost je predvsem važno, da se s preiskavo dožene vzroke nesreče in tega oblasti niso napravile. Takoj po nesreči bi morale oblasti uvesti preiskavo na licu mesta in dognati vzroke. Mi

sumimo, da je vzroke iskati — kakor običajno pri takih prilikah — v prevelikem priganjanju k delu. O-pasno delo, kakor je ravno pri premikanju in prestavljanju odrov, pa ne pozna naglice in zato se pri odrih zgodi največ nesreč, ker podjetja na odru zaposlene delavce priganjajo k delu. Pozivamo merodajne oblasti, da uvedejo za omenjeni slučaj preiskavo na licu mesta in store svojo dolžnost. Pričakujemo tudi, da bodo v bodoče taki opomini izostali, če bodo oblasti storile svojo dolžnost.

Gorostasne razmere po pekarnah!

Nočna kontrola. — Kaj vse sta videla obrtni nadzornik in s. Tome?

V noči od četrta na petek, dne 18. in 19. avgusta t. l., sta obrtni nadzornik in s. Tome pregledovala ljubljanske in okoliške pekarnice in sta ugotovila sledeče nedostatke:

1. Pekarna J. Pretnar, Ljubljana VII., zaposluje 1 pomočnika in 2 vajuca, od katerih prične starejši z delom ob polnoči. Pekarna je starega kova in zaduhla. Vajuca spita v etažah in sliči dvonadstropnemu svinjskemu hlevu.

2. Pekarna A. Kovač, Zg. Šiška, brez pomočnika, zaposluje dva vajuca v starosti 15 in 17 let. Ta g. Kovač prične z vajeniškim delom — ki pa mu odvagata dva pomočnika — že ob 6. uri zvečer in mu garata do 3. ure zjutraj. Ob 5. uri zjutraj pa jima vrže koš na ramo, pa hajd po »kuntah« do 8., 9. ure dopoldne. Uboga vajeniška para mu brezplačno gara po 12 do 14 ur dnevno. Kje ste oblasti s svojimi socialnimi zakoni? Kje ste nekdanji oznanjevalci svobode? Zganite se, sicer bo prepozno. Pripomniti moram, da sva bila z inšpektorjem ob tričetrt na 1. uro po noči pri tem mojstru, pa je imel do malega že vse pecivo pečeno, dočim so po drugih pekarnah pričeli z delom pri tabli. On pa je kljub temu stokal in javkal, češ da so težki časi, da se mora požuriti, da ga ne prehitijo drugi. Povdariti pa moram, da je on tisti, katerega se morajo bati drugi, da jih s svojim vajeniškim izkoriščevanjem in konkurenco ne prehitijo.

3. Pekarna Por, Ljubljana VII., ima dva pomočnika in 1 vajuca. Delovni čas ob pol 1. uri po noči. Obrat ne odgovarja higijenskim predpisom. Stanovanje — hlev.

4. Pekarna Kavčič, Ljubljana, lepa firma, pravijo dobro pecivo, solidnost, da, da, pa še kakšna solidnost. Tudi g. Kavčiču menda ni bila ravno pri srcu revizija — vsaj po kisljih obrazih se mi zdi. Bolela ga je prisotnost organizacijskega zastopnika. No, nič ne de, tudi te-

mu se bode treba privaditi — čim preje, tem bolje. Momentano gosp. Kavčič ne izkorišča vajucev — zato, ker jih nima — morebiti je pa prišel do zaključka, da je bolje tako; izkorišča pa zato tem bolj pomočnike. Čujte, ljubljanski pomočniki, pa tudi oblasti in mojstri, katerih dolžnost je, da temu parasitu vsaj nekoliko stopijo na vrat! »Mišarji« prično z delom že ob 7. uri zvečer, odhajajoči z dela pa menda ne gledajo na uro, kakor tudi ne »helferji« in drugi, kateri garajo skoro do opoldne drugega dne.

5. Pekarna Gril, Rimska cesta, ima 1 pomočnika in 1 vajuca. G. Gril ni imel časa, da bi nama odprl dohod k njegovi podzemni »celici«, kjer naj bi se ugotovilo njegovo doslednost napram zakonu o zaščiti delavcev. Zavpil je kar pri oknu: »Popoldne pridita, če hočeta, sedaj pa že ne grem odpirati; nimam časa!« Dobro, popoldne pa midva nimava časa.

6. Pekarna Markič F., Trnovo, ima 2 pomočnika in 1 vajuca. Pričetek dela ob 1. uri po noči.

7. Pekarna Zavodnik: 1 pomočnik, pričetek dela ob 1. uri. Stvar je sicer v redu, opozarjamo le g. Zavodnika, da se potruji pomočniku dati pomočniško plačo.

8. Pekarna F. Dolinar: kompanija pomočnikov, kader vajucev. V splošnem se dela po 12 do 14 ur, ob sobotah pa kar po 20 do 24 ur, kar naprej. Tudi tukaj bo Inšpekcija dela izvršila svoje korake.

9. Pekarna Bizjak (gospod je menda tudi kraljevi dvorni založnik — vsaj v Rogški Slatini, kjer je zaposlenih cel bataljon otrok.) Pomočnikov 8 ako ne še več, vajuca 2, v starosti 15 do 17 let, ki garata po noči, skupno pa po 12 in več ur. Med tem delom — električnim garanjem — se ne sliši drugega kakor »heb, skoč, brz« itd. Na vprašanje inšpektorja, kje je delavski zaupnik, da bi ga potrebne stvari vprašal, ni dobil niti odgovora.

10. Pekarna Piskar: 3 pomočniki, 2 vajuca v starosti 15 do 17 let. Nočno delo. Obrat ni niti drugovrsten. Mojstru polagamo na srce malo manj javkanja, pa več energije na mojstrskih shodih glede odprave konkurence, nočnega dela in drugih nedostatkov.

Toliko o tej reviziji. Drugič po potrebi kaj več. Upamo pa, da se bodo gg. mojstri med seboj zedinili in nastopili energično proti lastnim tekmečem. Tudi se jim ne bo treba jeziti na Inšpekcijo dela zaradi glob, niti na vajuca in pomočnike, še manj pa na organizacijo. **Pomočnikom pa svetujemo in ponovno povdarjamo: V organizacijo, vsi za enega, eden za vse. Niso roznata**

ZIKA

je najboljša žitna kava!

tla med nami, naredili pa jih bomo. Odpravilo se bo vse, kar nas razdvaja, le združiti se nam je treba, pa brez bojazni, če tudi bodo mojstri tega ali onega črno gledali. V skupnosti naše močne organizacije se bodo morali tudi mojstri navaditi naših običajev. Odzovite se in pridite! Kličemo Vas, sotrpini!

Ivan Tome, tajnik

Zveze živilskih delavcev Jugoslavije.

Akcija privatnih nameščencev.

Zveza je preselila svoje poslovne prostore v Gledališko ulico št. 8 (palača Pokojniškega zavoda za nameščence). Razdelitev referatov v posrednih zadevah in uradne ure za stranke so razvidne iz zadnje številke lista »Privatni nameščencev«.

Urad za posredovanje dela privatnim nameščencem. — Akcija Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije.

Vsesplošna gospodarska kriza v naši državi je povzročila znatni zastoj v vseh trgovskih, industrijskih in drugih gospodarskih podjetjih. Z restringiranjem proizvodnje in omejenjem poslovnega prometa v teh podjetjih je nastala občutna stagnacija dela, ki zavzema v vsakim dnevno večje dimenzije in poleg manualnih, najtežje prizadeva tudi intelektualne delavce, t. j. privatne nameščence.

Logično je, da se pri današnjih razmerah opaza nujna potreba dobro organiziranega posredovanja nameščenja onim ročnim in duševnim delavcem, ki so vsled omejitve obrata, pri katerem so bili zaposleni ali pa vsled drugih podobnih vzrokov ostali nezaposleni in so s tem prepuščeni nemili usodi. Ročnim delavcem, kolikor je pri današnji veliki stagnaciji sploh mogoče, pomagajo pri iskanju službe državne Borze dela. Na te državne institucije se gg. delodajalci, kadar potrebujejo kvalificiranih moči iz vrst privatnih nameščencev, le v redkih slučajih obračajo in je vsled tega potreba za posebno posredovalnico služb za privatne nameščence tem večja. Razni nepošteni koristolovci so to potrebo hoteli izrabiti v svojo korist in na škodo brezposelnih privatnih nameščencev. Mnogoštevilne »agencije« v Beogradu, Zagrebu, Novem Sadu, Subotici in v drugih mestih naše države so anoncirale svoje posredovalnice za vse vrste nameščenja, ter so za evidenco vsakega brezposelnega privatnega nameščenca

strijška buržuazija ta pokret mora uvaževati in ne more preko njega. Na Dunaju samem je proletariat tako številen in njegov pokret tako izvrstno organiziran, da je to v običajno zavojeval. Dunaj slovi danes po celem svetu kot rdeč — socialističen! — Pri nas v Ljubljani, Mariboru in drugod, kjer je v primeri s prebivalstvom tudi sorazmerno dosti delavstva, se moramo z napetjem vseh sil boriti za kak mandatek. Kakšna razlika! Kam gredo delavski glasovi pri nas? — Nezrelost našega delavstva je vir, iz katerega črpajo meščanski in drugi demagogi, s katerimi smo več kot preveč oblagodarjeni, svoj dobiček.

V palači avstrijskih lesnih delavcev.

Na Dunaj sem prišel že 4. junija. Naravno, da sem se podal takoj na sedež Zveze lesnih delavcev v Margarethenstrasse. Presenečen sem bil. Znašel sem se v veliki moderni palači s prostornimi, zračnimi in istotako moderno urejenimi pisarnami. Tu so bili stari, v službah lesnih delavcev osiveli, starejšim ljubljanskim sodrugom znani tajnik s. Gross, nadalje podpredsednik sodr. Pech, Gublig, Schürhagel, Tomandl in drugi. Vse te sodruge sem seveda poznal že izza predvojnne dobe, zato je bilo svidenje po tolikih letih zelo pristrčno. Poleg starih znancev sem se seznanil tudi z mlajšimi silami.

Pri tej priliki sem opazil tudi nekaj, kar gotovo zasluži omenitve. Po pisarnah na stenah so visele velike slike vseh dosedanjih predsednikov Zveze avstrijskih lesnih delavcev in drugih bivših članov, ki so si za pokret lesnih delavcev stekli posebne zasluge. Med drugimi sem opazil slike pred nekaj meseci umrlega, tudi slovenskim lesnim delavcem znanega predsednika avstrijske zveze, s. Mrkvička, in za pokret dunajskih lesnih delavcev zaslužnega, a tudi že umrlega s. Wiedholza, še živečega bivšega predsednika Skaveta i. dr. Pri nas v Sloveniji seveda take »sentimentalnosti« ne poznamo. Da pa ne bom trdil neresnice, konstatiram, da se sicer tudi pri nas kakemu požrtvovalnemu delavskemu zaupniku zasluge priznavajo, toda na ta način, da se ga za ves trud na koncu pošteno — oblati.

Na Margarethenstrasse št. 112, v V. okraju, ima Zveza avstrijskih lesnih delavcev svoj sedež najmanj že svojih 20 let. Bilo mi je torej znano, da se je poslopje nahajalo v predvojni dobi v zelo desolatnem stanju; zato sem nad popolno izpremembo bil začuden. V tem pogledu so mi na moja vprašanja sodruzi pojasnili zadevo tako-le:

Pred in med vojno smo bili tukaj le v najemu; po vojni smo poslopje in ves kompleks zraven pripadajočega zemljišča kupili. Kar je

bilo starega in nerabnega, smo porušili ter gradili na novo. Sedaj smo pod lastno streho. — No, in kako je s plačilom, odnosno z amortizacijo? — Tudi za to je preskrbljeno in prispeva vsak član v to svrhu po 1 groš (8 para) na teden. — Priznati sem moral, da so dunajski sodruzi rešili to vprašanje zelo srečno. Priznam pa tudi, da sem sam pri sebi avstrijske sodruge, lesne delavce, za ta vsekakor imponujoči napredek zavidal. Kaka razlika tam in pri nas!

Nehote sem se spomnil, kako so takrat, ko se je gradila v Ljubljani palača Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, posebno mali delodajalci ustvarjali nerazpoloženje med svojimi delavci proti gradnji te palače, češ, poglejte kako se zidajo palače iz vaših žuljev! Spomnil sem se, kako so mnogi naši delavci nasedali tem nizkotnim intrigam in mnogokrat dajali duška svoji nevolji na shodih z besedami, ki so jih slišali od svojih delodajalcev, s to razliko, da so bili njihovi izrazi še bolj krepki. Kritika se je v lapidarnih besedah običajno glasila: Mi moramo plačevati, za naše žulje pa si ti hudiči zidajo palače! Isto kritiko sem slišal, ko se je raznesla vest, da bo tudi Delavska zbornica zgradila svojo palačo. Pametni delavci, ki znajo le malo računati, seveda niso tako govorili, naivnim pa se ne sme zameriti, ker ti se niso

brigali za to, da je bil n. pr. Okrožni urad za zavarovanje delavcev raztresen po treh hišah in da je bilo vsak mesec treba šteti teške denarje — njihovih krvavih žuljev — kot najemnine.

Ravnotako je pri Delavski zbornici. Čez gotovo vrsto let bodo obe palači plačani s tem, kar bi drugače vsak mesec redno vtikali v svoje žepe hišni posestniki za neprimerne prostore. Povrh tega je bilo in je delo, pri katerem so imeli brezposelni delavci vseh strok svoj zaslužek.

Zares čudne nazore imajo mnogi slovenski delavci. Njim enostavno ne gre v glavo, da bi tudi njihove socialno-politične institucije imponirale. Te naj bi bile nastanjene v zaduhlih luknjah in plačevale za te luknje naravnost grešne najemnine. Imponujoča poslopja, ki bodo po letih čista in za katera ne bo potem treba plačevati nikake najemnine, je pri nas »luksus«. Smo pač še vedno zelo kratkovidni in ponižni več kot potreba.

Dolgo se nisem zadržal, ker so imeli sodruzi polno dela s pripravi mi za kongres.

Prenočeval sem v hotelu Kobeck v Laxenburgerstrasse v X., takozvanem favoritskem okraju, kjer se nahaja tudi Delavski dom, v katerem je drugi dan pričel zborovati kongres.

(z izgovorom, da ga bodo kasneje brzojavno obvestile o nastopu službe) izsiljevale 50 do 100 dinarjev. O nastopu službe pozneje ni bilo glasu, a na zahtevana pojasnila sploh niso odgovarjale. Umljivo je tudi, da mnogi brezposelni privatni nameščenci niso razpolagali s svoto, katero so te agencije zahtevale za svoje »posredovanje« ter se tudi v slučaju, da bi bil uspeh posredovanja pozitiven, istega ne bi mogli poslužiti.

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije je kot strokovna organizacija privatnih nameščencev na podlagi Zakona o zaščiti delavcev § 106 opravičena voditi svoj Centralni urad za posredovanje dela privatnim nameščencem. Poleg krajevnih uradov, ki obstojajo v drugih mestih države, je sklenila naša organizacija voditi svoj Oblastni urad za posredovanje nameščenju privatnim nameščencem v Ljubljani, ki bo raztezal svoje delovanje po celi Sloveniji in istočasno ostal v stikih s Centralnim uradom za posredovanje dela privatnim nameščencem v Zagrebu v svrhu čim uspešnejšega delovanja. Posredovanje za vse kategorije privatnih nameščencev, ki so člani Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije se izvršuje brezplačno.

Apeliramo na vsa trgovska, industrijska, gospodarska, bančna, rudarska in druga pridobitna podjetja, da se v slučaju potrebe obračajo smo na naš naslov in da z nameščenjem onih, ki so vsled današnjih gospodarskih razmer že daljšo dobo brezposelni, ublažijo njihove nevzdržne gmotne razmere in bedo njihovih rodbin.

Urad ima v svoji evidenci: izvežbane pisarniške moči, samostojne knjigovodje, trgovske pomočnike vseh strok, daktilografinje, poslovodje, rudarske in tehnične nameščence, perfektne stenografe in stenografinje, korespondente, skladiščnike, trgovske potnike itd. Oferte in pojasnila se gg. delodajalcem, velepodjetjem dopošljejo na zahtevo brezplačno.

Podpirajte brezposelne privatne nameščence!

Oblastni urad za posredovanje nameščenju privatnim nameščencem se nahaja v poslovnih prostorih Z. P. N. J., Ljubljana, Gledališka ulica števil. 8 (palača Pokojniškega zavoda za nameščence).

Urad bo izdajal svoja tedenska poročila iz delovnega tržišča privatnih nameščencev.

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije, Ljubljana.

Naše organizacije.

Splošna Delavska Zveza Jugoslavije.

Razmere v kemični tovarni v Hrastniku.

Teško nam je v enem samem članku povedati vso krivico, ki jo prenaša delavstvo te tovarne. Zlasti pa od tedaj naprej, ko neomejeno vlada ing. Volman. Ta gospod sicer ni naš državljan, je češki državljan, tedaj naše sorodne krvi. Nizke plače, strupeni plini, silno prašno delo, ako pa ne moreš toliko narediti kolikor se od tebe zahteva, se ti odtegne polovico tvoje dnevne za kazni. Ne pomislijo gospodje, da za to gladovno plačo, ki jo dobimo, ne znamo vstvariti čudežev. Večno predbacivanje, da tudi rudarji ne zaslužijo več, kakor mi, je migljaj, kako kapitalisti delajo roko v roki, kadar kradejo in žulijo delavstvo, češ, saj je oni drugi kapitalist še bolj nesramen kakor sem jaz. Čezurno delo se ne plačuje

s 50%, tudi akord se ne plačuje po kolektivni pogodbi. Delavsko sobo nam je gospod ravnatelj obljubil že davno in večkrat. Vsaki deputaciji, ki pride k njemu, obljubi — ali zaman, obljubiti in dati je za enega ravnatelja preveč. V kislinskem obratu se delavcu šestokrat zažge obleka in koža. Da se nam naj povrne ožgano kožo ne vprašamo, da pa se nam mora povrniti v smislu pogodb obleka, to pa napravi vsaka bolj moderna tovarna, medtem ko na žalost za našo tovarno tega ne moremo trditi. Ako se kdo predrzne vprašati, se ga navadno nahruli.

Ko je bil še prejšnji ravnatelj gospod Burgar, smo vedno izdelovali fabrikate za zalogo. Ako je bilo vprašanje po tem ali onem fabrikatu, se je povpraševalca takoj zadovoljilo. Sedaj temu ni tako. Zaloge nimamo nobene, ko pride večje naročilo, kakor za barve, za žvepleno kislino id., tedaj se priganja in divja nad delavci, da naj delajo hitro, da je dela dovolj, delati se mora na akord, dela se po dva šihta, razume se, da se pri tem ne ozira na državne in druge delavske predpise. Ko je delo dovršeno, tedaj je prostovoljni dopust ob nedeljah in praznikih.

Naše plače so škandalozno nizke. Dnevni zaslužek 23—32—36 Din, to je vse kar imamo. Da bi se nas gospodje usmilili, toliko nevedni ne smemo biti. Pri takem podjetju, ki obratuje z milijonskimi profiti, bi se moralo plačati delavstvo dostojno, če ne za drugo, vsaj radi ugleda dotičnega podjetja, ako lahko plačuje podjetje kemične tovarne v Celju za 15% boljše, kakor naše pri istem delu, tedaj je naloga nas delavcev, da opozorimo gospoda na njihovo dolžnost. To pa samo tedaj, ako vsi delavci branijo naše zahteve. Konstatirati moramo, da veliki del revščine, ki jo prenašamo, smo se sami krivi. Naša nemarnost do organizacije ter babje čenče nasprotnikov, ne smejo nas omajati v naši veri. Ob tej priložnosti povemo vodstvu naše tovarne z vsem poudarkom, da živi nočemo v grob, borili se bomo z vsemi sredstvi, da si priborimo v tovarni ugled in boljše pogoje za življenje. Vsem delavcem pa kličemo: kdor soglašja z našim mnenjem, naj pride k nam in naj nam pomaga graditi organizacije, boriti se in zmagati.

Iz revirjev, tovarn in delavnic.

Ptuj.

»Petovia« se je za časa rimske dobe imenovalo sedanje mesto Ptuj. Odtod tedaj ime te tovarne. To podjetje je v nemških rokah. Pravo njegovo ime je Humanik d. d., ki ima poleg te svoje tovarne še na Dunaju in v Grazu tovarne. Tovarna »Petovia« izdeluje obutev vseh vrst. Delavce in delavk je zaposlenih 120. Dela se na akord ter znaša zaslužek na uro pri moških od 3 do 5 Din, pri delavkah pa od 2 do 3 Din, izjemoma zasluži tudi katera več.

Dne 16. in 17. avgusta sta se vršila dva dobro obiskana delavska sestanka, na katerem je bil navzoč tudi s. Makuc iz Ljubljane. Delavci in delavke imajo vse polno pritožb, kako krivično se postopa z njimi, zlasti se pa pritožujejo čez neurejeno delovno razmereje v tovarni ter različne šikanane, ki se vršijo nad njimi. Imeli so že razpravo glede tega pri ravnateljstvu delavski zaupniki, pa do definitivnega zaključka še ni prišlo. Pritožujejo se čez nekatere mojstre v delavnicah (imena teh zaenkrat še zamočimo); delavce

obkladajo z različnimi surovimi primki in psovkami. Taki pazniki so podobni srednjeveškim valptom, ki si domišljujejo, da tiči vsa znanost in veda v surovi sili in surovih besedah ter klofutah, ter da je delavec navadno tovarniško orodje teh priganjačev. Take pritožbe imajo delavci tudi v drugih tovarnah, zlasti pa v takih tovarnah, kjer so slabo ali nič organizirani.

Zapomnite si to, da take pritožbe bodo ostale toliko časa, dokler se delavec ne bo združil in združen odbil take napade. Pritožujejo se tudi čez nekegaz dravnika O. U. Z. D. Ako pride delavec ali delavka, da se dovoli plombiranje ali popravilo zob, se mu pri tem ne godi dobro. Tako si rajši vsak poišče privatnega zdravnika, četudi mnogo stane, in čeprav je revščina v hiši in pomanjkanje.

Opozorjamo tem potom OUZD v Ljubljani, da ta slučaj preišče in ukrene vse potrebno, da v bodoče ne bo več pritožb. Rekli smo že, da delavci v tej tovarni delajo akord, kljub temu, da je plačan od storjenega dela, se ga kaznuje za vsako zamujeno minuto, ako pride prepozno na delo.

Red mora biti pri delu, pa naj si bo to kjerkoli, proti temu tudi organizacija ne ugovarja, to pa kar se godi v tovarni »Petovia«, pa ni več red, temveč anarhija. Delavec stane po uro in pol hoda od tovarne; ako pride prepozno par minut, se ga za to kaznuje. Pripetili so se že slučajji, da isti dan ni za njega običajnega dela, ki ga izdeluje navadno na akord. Delavec pa mora biti kljub temu na svojem mestu. On tedaj ne zasluži nič. Delavec gre po osemurnemu delu iz tovarne, pa še dolguje tovarni kazni, ki mu je bila izrečena za zamudo. Čudovita demokratska logika, kaj ne?

Čezurno delo se ne plačuje po 50%, kakor to predvideva zakon. O tej zadevi ne morejo delavci odnehati pod nobenim pogojem. Mi zahtevamo slej ko prej 50% za čezurno delo ali pa čisti osemurni delovnik. To velja tudi za one oddelke, kjer se navadno pravi, da je to nemogoče uvesti, in to velja za oddelke v ščipalnici. Organizacija bode morala enkrat za vselej napeti vse sile, da se potem inšpekcija dela končno prepove čezurno delo.

Za nekatere zahteve delavstva manjše vrednosti je ravnateljstvo tovarne obljubilo, da se bo popravilo delavcem v prilog. Zato teh stvari danes ne omenjamo.

Zveza usnarjev se je priključila upravno in administrativno k Splošni delavski zvezi Jugoslavije. Predvsem je bil namen te pridružitve ta, da se položaj usnarjskih delavcev, zlasti materijelni, popravi. Naloga usnarjskih delavcev je tedaj da svoje podružnice pomnožijo, da postane članstvo aktivno ter oživi one zaspance, ki danes nočejo o organizaciji nič slišati. Proti napadom naj se združi vse usnarjsko delavstvo, ako hoče, da se bo popravil njegov ekonomski položaj. Makuc.

Sevnica.

Pri nas so nesreče na dnevnem redu, to pa vsled tega, ker je lahko za kurjača ali za strojnika vsak, ne da bi imel zato potrebne izpite. Velika nesreča se je pripetila spet 25. maja ob 4. uri popoldne. Zahtevala je spet

svojo žrtev. Veliko nesreč smo že doživeli, take kakor je bila ta, ki jo ju utrpel s. Bregar za francoski kapital, pa še nismo videli. Sodrug Bregar je bil čist značaj, odkrit in priljubljen med vsemi, lahko rečemo, da smo z njim zgubili ne samo dobrega sodruga, temveč tudi našega prijatelja. Njegovo nesrečo je zakrivila neprevidnost neizkušenega kurjača Vrečka. Zaradi čiščenja parnega kotla (katere čistijo kurjači na akord po svoji že dokončani dnini) se je podal sodrug Bregar, ko je dokončal ob 2. uri svojo dnino, v kotel št. 3, da ga očisti. Kotli so vzdani in se zelo veliki. Kotlov je troje in ima vsak od zadaj močno cev za obšlamanje. Po nalogu inženerja so se morali ti kotli vsako tekočo dnino očistiti, to se pravi izpustiti se je moralo umazano vodo. Tako se je zgodilo tudi ta dan, pa da bi se prepričal neizkušeni kurjač Vrečka, ali sme izpuščati ali ne, ali so varnostne cevi zaprte, ki drže v kotel št. 3, v katerem je bil s. Bregar, ali ne. Po neprevidnosti se je tedaj zgodilo, da se je vsula vroča para v oni kotel, v katerem je delal sodrug Bregar. V tem kropu se je naravnost skuhal. Ko je priletel iz kotla, so mu šli nohti s prstov, koža se je lupila po vsem telesu, ko smo mu slatili obleko, je šla istočasno tudi koža s telesa. Nesrečnega sodruga so poslali takoj s prvim avtom v bolnico v Krško ter je drugi dan ob 4. uri popoldne umrl v silnih bolečinah, katere je prenašal celih 24 ur. Tako žrtvujejo delavci svoje življenje za nenasitno kapitalistično bisago. Ako pa vpraša delavec za povišanje plače, tedaj se ga nažene kakor hujskača. Te dni se vrši razprava v Celju. Radovedni smo, ali bodo našli pravega krivca?

Moste. (Kemična tovarna).

V naši tovarni smo delavci vložili spomenico za povišanje plač in sicer 13. junija t. l. Ravnateljstvo je na to spomenico odgovorilo dne 25. avgusta in sicer, da je pripravljeno zvišati plače na način, kakor sledi:

1. Kurjačem se izplača enkratna vročinska doklada in sicer od časa vložitve, t. j. od 13. junija, do avgusta po 2.50 Din na dan, skupaj 185 Din na moža.

2. Vozačem premoga pri parnih kotlih se zviša dnevna mezda od dosedanjih 37 na 39 Din, počenši s 26. avgustom. — Čistilcem belih cedilnikov se zviša dnevna mezda od 37 na 40 Din.

3. Ključavničarjem in delavcem v delavnici se dovoli, da se dela ob praznikih od 6. ure zjutraj in do 14. ure popoldne brez prestanka. S tem odpadejo ure, katere so se prej nadaljevale druge dneve v tednu.

4. Delo ob nedeljah, ki se dela po 12 ur, se plača sicer tako, da se v šteje 5 ur za eno dnino, 10 ur za dve dnini, in ostali 2 uri se plačajo 50 odstotkov višje. Točka 4. velja samo za mlinarje, ker se mlinarji plačajo k pretrganemu obratu. Delavcem, kateri delajo pri nepretrganem obratu, se nedeljsko delo plačuje tako, kakor predpisuje zakon. — Tozadevna razprava se je vršila dne 27. avg. med ravnateljstvom tovarne in obratnimi zaupniki. — Pozivamo delavce kemične tovarne, da se sedaj organizirajo, ako hočejo, da ta pogodba ostane.

Jos. Olup, Ljubljana

Starl trg 1 in 2

priporoča svojo trgovino z manufakturnim blagom in moškimi oblekami domačega izdelka po najnižjih cenah. Tudi obleke po naročilu se najhitreje in najceneje izvršujejo.

Priporočamo testenine

ki so najboljše.

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. FRANZL sin

Ljubljana, Privoz števil. 10.

priporoča svoje prvovrstne izdelke po znatno nižjih cenah. — Sprejema se tudi bombaž in volna v pletenje.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatik. Posebni oddelek za popolno popravilo, emaljiranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F.B.L., tovarna dvokoles in otroš. vozičkov

Najboljše in najtrpežnejše čevlje vseh vrst lastno-ročnega izdelka in najceneje dobiš le pri tvrdki

„DOKO“ I. ČARMAN

Ljubljana, Prešernova ulica števil. 9 (na dvorišču).

Zahtevajte ilustrirani cenik franco.